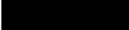

Č. j.:
MHMP 354670/2023
Sp. zn.:
S-MHMP 280117/2023

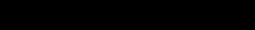
Vyřizuje/tel.:
Mgr. Martin Sušický
236 004 663
Počet listů/příloh: **6/0**
Datum:
21.02.2023

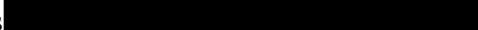
ROZHODNUTÍ

Magistrát hlavního města Prahy, odbor živnostenský a občanskosprávní jako příslušný odvolací správní orgán podle § 89 odst. 1 a § 178 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „správní řád“), ve spojení s ustanovením § 81 odst. 3 písm. a) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, přezkoumal ve smyslu § 98 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOP“), na základě odvolání obviněného rozhodnutí Úřadu městské části Praha 6, odboru vnitřních věcí, ze dne 5. 12. 2022, čj. MCP6 405816/2022, v jeho přestupkové věci, a rozhodl takto:

Podle ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu se odvolání zamítá a rozhodnutí Úřadu městské části Praha 6, odboru vnitřních věcí, ze dne 5. 12. 2022, čj. MCP6 405816/2022, se potvrzuje.

Odůvodnění

Rozhodnutím Úřadu městské části Praha 6, odboru vnitřních věcí, ze dne 5. 12. 2022, čj. MCP6 405816/2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“) byl obviněný uznán vinným ze spáchání pokračujícího přestupku proti veřejnému pořádku dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZNP“) ve spolupachatelství podle § 11 ZOP, kterého se dopustil úmyslně:

1. ve spolupachatelství s tím, že dne 28. 3. 2022 v 07.44 hodin v ulici Svatovítská v Praze 6 ve směru do centra, v místě, kde je přechod pro chodce, neuposlechl výzvu prap. Jana Rodra, číslo sl. průkazu 275366 z Policie České republiky, Speciální pořádkové jednotky, Kongresová 1666/2, 140 00 Praha 4: „Jménem zákona, zanechte

svého protiprávního jednání a opustíte komunikaci,‘ setrval vsedě na vozovce a bránil vozidlům projíždět ulicí Svatovítská ve směru na ulici Milady Horákové,

2. ve spolupachatelství s [REDAKCE]

[REDAKCE] tím, že dne 28. 3. 2022 v 09.01 hodin v ulici Svatovítská 684/11, 160 00 Praha 6 Dejvice, v místě, kde je přechod pro chodce, neuposlechl výzvu prap. Jiřího Grubera z Policie České republiky, Obvodního ředitelství policie Praha I, Vnější služby, místního oddělení Dejvice, Pelléova 21, 160 48 Praha 6: ‚Jménem zákona, opustíte přechod, uvolněte pozemní komunikaci,‘ setrval vsedě na vozovce a bránil vozidlům projíždět ulicí Svatovítská ve směru na ulici Milady Horákové,

3. ve spolupachatelství s [REDAKCE]

[REDAKCE] tím, že dne 5. 4. 2022 v době od 08.02 hodin do 08.09 hodin v ulici Svatovítská u výjezdu z Dejvického tunelu u křižovatky ulic Svatovítská a Milady Horákové v Praze 6, v místě, kde je přechod pro chodce, neuposlechl výzvu prap. Petra Máchy, číslo služebního průkazu 324053 a prap. Marka Otavy, číslo služebního průkazu 323299, z Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, Speciální pořádkové jednotky, Kongresová 1666/2, 140 00 Praha 4: ‚Policie, jménem zákona, opustíte místo,‘ a opakovanou výzvu pprap. Josefa Mareše: ‚Policie, jménem zákona, opustíte místo, nebo budou proti vám použity donucovací prostředky,‘ a setrval vsedě na vozovce a bránil vozidlům vyjíždět z Dejvického tunelu.

Za spáchání uvedeného přestupku byl obviněnému podle ust. § 5 odst. 4 písm. a) ZNP uložen správní trest pokuta 1 000 Kč. Dále byla obviněnému dle § 95 odst. 1 ZOP uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč, a to do 30 dnů ode dne právní moci napadeného rozhodnutí.

Proti tomuto rozhodnutí podal obviněný včasné odvolání, které na 12 stranách velmi zevrubně odůvodnil.

Obviněný v rámci svého odvolání potvrdil, že dne 28. 3. 2022 došlo k blokaci silničního provozu v 07.44 hodin a pak znovu v 09.01 hodin v ulici Svatovítská v Praze 6 ve směru do centra, v místě, kde na přechodu pro chodce obviněný seděl s bannery upozorňujícími na selhání vlády, klimatickou katastrofu, závislost ČR na fosilním palivu z Ruské federace, která vede válku proti Ukrajině. Totéž se opakovalo 5. 4. 2022 v 08.02 hodin v ulici Svatovítská u výjezdu z Dejvického tunelu. Policisté vyzvali demonstrujícího k opuštění vozovky a poté jej odnesli na chodník.

Ke skutkovému stavu obviněný namítal, že u tunelu Blanka výzvu policisty nemohl uposlechnout, protože byl dlaní přilepený k vozovce. Dále obviněný uvedl, že před bloádou zavolali na linku 112, upozornili na bloád u výjezdu tunelu a prosili o uzavření pruhu výjezdu z tunelu, aby se riziko nehod minimalizovalo. Napadenému rozhodnutí obviněný dále vytýká, že zcela vypouští skutečnosti, které jej motivovaly ke konkrétnímu jednání. Podle obviněného skutek nelze hodnotit izolovaně bez motivace obviněného. Obviněný uvedl, že nemá v plánu zoufale sledovat jednání státních orgánů, která minimálně v době předchozí vlády vedla k dobrovolnému ohrožování života občanů extrémními výkyvy počasí, ke zvyšování sucha, zdražování cen a postupné ztráty naděje na to, jakkoliv reagovat na rostoucí dopady klimatické krize.

Dále obviněný namítal, že jeho jednání bylo vedeno v krajní nouzi, přičemž dopodrobna rozvedl, proč klimatická krize představuje nebezpečí, že v jeho případě byla splněna podmínka subsidiarity i podmínka proporcionality krajní nouze a že současně nebyl povinen nebezpečí z klimatické krize snášet. Obviněný se současně domnívá, že svým jednáním popsaným v napadeném rozhodnutí vykonával právo na svépomoc ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Je přesvědčen, že veřejná moc zjevně selhává při ochraně jeho subjektivních práv na život, zdraví a příznivé životní prostředí a nečiní účinné kroky za účelem odstranění nebezpečí v podobě klimatické nouze. Navzdory závazkům, které pro ČR vyplývají z Pařížské dohody, z dat Českého hydrometeorologického ústavu sesbíraných v rámci provedené mezinárodní inventarizace skleníkových plynů vyplývá, že mezi lety 2017 a 2018 se celkové emise skleníkových plynů v ČR

zvýšily o 5,5 %, u CO₂ pak dokonce o 6,8 %. Toto dle obviněného zcela jistě nelze považovat za účinnou ochranu jeho práv.

Ve vztahu k uloženému správnímu trestu obviněný namítal, že správní orgán v rozporu se zákonem považuje za přítěžující okolnost skutečnost, že se obviněný dopustil přestupkového jednání úmyslně, ačkoliv jde o základní subjektivní stránku přestupku. Pokud by nejednal úmyslně, nemohl by za daný přestupek být nikdy uznán vinným. Dále obviněný poukázal na skutečnost, že se svým jednáním nikterak majetkově neobohatil, ani z tohoto jednání neměl jiný prospěch. Závěrem obviněný navrhuje, aby odvolací správní orgán napadené rozhodnutí zrušil a řízení zastavil. Nakonec se vyjádřil ke svým osobním poměrům a požádal o prominutí poplatku správního řízení (nákladů řízení).

Odvolací správní orgán přezkoumal ve smyslu ustanovení § 98 odst. 1 ZOP napadené rozhodnutí v plném rozsahu a dospěl k následujícím zjištěním.

Z předloženého spisu bylo především zjištěno, že správní orgán I. stupně vedl přestupkové řízení proti obviněnému na základě oznámení přestupku, které obdržel od orgánu Policie České republiky. Dokazování bylo provedeno při ústním jednání, k němuž byl obviněný řádně a včas předvolán. Jelikož se bez náležité omluvy nedostavil, bylo ústní jednání konáno v jeho nepřítomnosti v souladu s § 80 odst. 4 ZOP.

Obviněný se před správním orgánem I. stupně ke skutku, jehož spáchání mu bylo kladeno za vinu, sice nevyjádřil, avšak ve svém odvolání jednoznačně uvedl, že v danou dobu na uvedených místech provoz na pozemních komunikacích blokoval, policisté jej vyzvali k opuštění vozovky a poté jej odnesli na chodník. Skutkový stav byl dále prokazován zejména kamerovými záznamy Městského kamerového systému, na kterých byla patrná přítomnost skupinky osob na předmětných místech blokujících provoz na pozemní komunikaci, včetně zákroku příslušníků Policie ČR. Svědeckými výpověďmi policistů bylo prokázáno, že obviněného vyzvali k opuštění vozovky, jakož i to, že jejich výzvy obviněný neuposlechl. Skutkový stav byl podporován též úředními záznamy policejních hlídek, v jednom případě byla přiložena též fotodokumentace obviněného na místě události. Skutková otázka tudíž nebyla ve věci sporná.

Podle § 5 odst. 1 písm. a) ZNP se fyzická osoba dopustí přestupku proti veřejnému pořádku tím, že *neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci*. Základní podmínky, jejichž naplnění je správní orgán povinen zkoumat při posouzení, zda došlo k citovanému přestupku, spočívají v tom, že ze strany úřední osoby byla učiněna výzva, tato výzva byla učiněna při výkonu její pravomoci a obviněný výzvu neuposlechl.

Není sporné, že ve výroku napadeného rozhodnutí uvedené výzvy zazněly a obviněný je slyšel. Pronesli je vůči němu příslušníci Policie ČR, tedy úřední osoby. Těmito skutečnostmi se dostatečně zabýval již správní orgán I. stupně v napadeném rozhodnutí. Odvolací správní orgán pro úplnost uvádí konkrétní právní normy, z nichž vyplývá, že výzvy byly uloženy při výkonu pravomoci policistů.

Podle § 10 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“) platí, že „*V případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil.*“.

Dle § 43 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR platí, že „*Vyžaduje-li to splnění konkrétního úkolu policie, je policista oprávněn přikázat každému, aby se po nezbytnou dobu nezdržoval na určeném místě.*“.

Dle § 114 zákona o Policii ČR platí, že „*Každý je povinen bez zbytečného odkladu a bezplatně uposlechnout výzvy anebo pokynu nebo vyhovět žádosti policie nebo policisty; to neplatí, pokud*

tento zákon nebo jiný právní předpis stanoví jinak. Nelze-li účelu výzvy, pokynu nebo žádosti dosáhnout pro odpor osoby, je policista oprávněn tento odpor překonat.“.

Bránění provozu na pozemních komunikacích je jedním z ohrožení bezpečnosti ve smyslu citovaného ust. § 10 zákona o Policii ČR, tj. konkrétně bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, jehož odstranění spadá do úkolů Policie ČR. Bylo tudíž v pravomoci příslušníka Policie ČR ve smyslu § 43 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR vyzvat obviněného, aby vozovku v uvedených případech opustil a podle § 114 zákona o Policii ČR měl obviněný povinnost takové výzvy uposlechnout.

K námitce obviněného, že u tunelu Blanka výzvu policisty nemohl uposlechnout, protože byl dlaní přilepený k vozovce, odvolací správní orgán uvádí, že taková skutečnost předně dokládá, že se jednalo o akci připravenou a plánovanou, kdy obviněný předpokládal zákrok policie. Výzvy k opuštění vozovky obviněný nechtěl uposlechnout, domníval se předem, že policie zakročí a takové výzvy ze strany policie zazní, a právě proto se přilepil k silnici, aby policistům ztížil přimět jej opustit vozovku. Správní orgán I. stupně tak správně určil formu zavinění, když dovodil tzv. úmysl přímý ve smyslu § 15 odst. 2 písm. a) ZOP. Odvolací správní orgán neshledal objektivní překážku, která by obviněnému bránila v uposlechnutí výzvy. Lze očekávat, že pokud by vůči obviněnému policie vůbec nezasahovala, jako osoba plně svéprávná měl patrně připravený postup, aby k silnici nezůstal přilepený napořád. Jediným důvodem k přilepení se k vozovce bylo ztížit postup policie, obviněný se k vozovce přilepil sám o své svobodné vůli, a proto se nemůže dovolávat nemožnosti výzvy uposlechnout.

Tvrzení, že se obviněný snažil zmírnit riziko nehod, obviněný vznesl až v rámci odvolání. Tato okolnost, kterou se proto správní orgán I. stupně logicky nemohl zabývat, nemá význam pro posouzení samotné odpovědnosti za přestupek, avšak může mít význam až pro úvahu o snížení správního trestu. Vzhledem k tomu, že obviněnému byla uložena pokuta v jedné patnáctině zákonné sazby, je patrné, že obviněnému, jenž je dle popisu z evidence přestupků již přestupkovým recidivistou, byl i v nyní posuzované věci uložen správní trest toliko symbolické povahy, o jehož dalším zmírnění tak dle názoru odvolacího správního orgánu již nemůže být řeč.

Motivace obviněného byla zohledněna správním orgánem I. stupně právě při ukládání správního trestu výrazně ve prospěch obviněného. Pro vyvození viny za přestupek pohnutky obviněného význam nemají, neboť konkrétní pohnutka není znakem skutkové podstaty daného přestupku. Námitku obviněného, že napadené rozhodnutí zcela vypouští skutečnosti, které jej motivovaly k jeho jednání, lze proto odmítnout jako nedůvodnou.

Odvolací správní orgán se ztotožnil i s konstatováním nalézacího správního orgánu, že v daném případě nemohlo být jednání obviněného posouzeno jako krajní nouze. Ta je v § 24 odst. 1 ZOP definována tak, že *čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem*. Podle druhého odstavce téhož paragrafu *nejde o krajní nouzi, jestliže toto nebezpečí bylo možno za daných okolností odvrátit jinak nebo následek tímto odvracením způsobený je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl-li ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet*.

Jestliže chtěl obviněný odvracet nebezpečí ze změny klimatu tím, že seděl na silnici přesto, že byl policistou vyzván k opuštění vozovky, pak musí odvolací správní orgán konstatovat, že v takovém jednání neshledal jakýkoli potenciál odvrátit nebezpečí vyplývající ze změny klimatu, neboť mezi přítomností obviněného na silnici a stavem klimatu neexistuje kauzalita. I kdyby nebylo ze strany Policie ČR uvolnění ulice vynuceno a bylo by obviněnému umožněno na ulici nerušeně sedět, na stav klimatu by takové jeho počínání nemělo žádný přímý vliv. Obviněný tudíž svým jednáním žádné nebezpečí přímo hrozící chráněnému zájmu neodvracel, proto nemohl jednat v krajní nouzi. A jelikož nebyla splněna základní podmínka spočívající v odvracení hrozícího nebezpečí, nemá význam posuzovat, zda byly splněny další podmínky krajní nouze.

Odvolací správní orgán ve vztahu k odvolacím námitkám rovněž uvádí, že obviněný se nemůže úspěšně hájit ani tím, že na nebezpečí klimatické hrozby chtěl svým jednáním pouze upozornit,

neboť obecně platí, že na nebezpečí nelze poukazovat protiprávním jednáním, je-li možné na nebezpečí poukázat způsobem, který právo dovoluje. Jde o podmínku subsidiarity krajní nouze. Navíc o nebezpečí z klimatické hrozby již existuje ve společnosti evidentně široké povědomí, a to např. s ohledem na závazky vyplývající z Pařížské dohody, na kterou obviněný ve svém odvolání sám poukazoval.

Odvolací správní orgán vzal v potaz též skutečnost, že k přestupku došlo v rámci neoznámeného shromáždění. V tomto ohledu je však nutné uvést, že shromáždění, které je organizováno jako nikoliv krátkodobá a symbolická blokáce, vůbec pod ochranu shromažďovacího práva nespadá. Realizace shromažďovacího práva nevyvíňuje z deliktů odpovědnosti. Jak uvádí právní teorie, *ani v českém právním prostředí není právo shromažďovací určeno k svépomocnému prosazení požadavků, tedy jako jeden z nátlakových prostředků* (viz Černý, P. Základní instituty shromažďovacího práva. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 75).

Z podnětu podaného odvolání posuzoval odvolací správní orgán jednání obviněného též ve vztahu k ust. § 14 občanského zákoníku, které stanoví podmínky svépomoci takto: „(1) Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě. (2) Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.“

Obviněný namítal, že svým jednáním usiloval o ochranu svých subjektivních práv, zejména práva na život, zdraví a příznivé životní prostředí, která bezprostředně byla a jsou ohrožena klimatickou nouzí. Ani tato námitka obviněného nemůže obstát. Jak již bylo uvedeno, samotná účast obviněného na shromáždění neodvracela jakékoli akutní nebezpečí pro jeho život a zdraví. I pokud by obviněnému bylo umožněno na uvedených místech dále sedět, neexistuje racionální důvod domnívat se, že by jeho život a zdraví byly ohroženy méně, než kdyby na silnici neseděl. Naopak sezením na silnici mu reálně hrozilo nebezpečí z přirozeného provozu na pozemních komunikacích.

Nejinak by tomu bylo i se stavem životního prostředí. Zde se navíc odvolací správní orgán domnívá, že z hlediska posuzované věci, kdy se obviněný dovolával ochrany klimatu v tom nejobecnějším smyslu, nelze právu na příznivé životní prostředí dle čl. 35 Listiny základních práv a svobod přisuzovat přímou vymahatelnost. Odborná literatura k tomuto uvádí, že „Právo na životní prostředí, nahlížíme-li na základní práva jako na veřejná subjektivní práva, je spíše jen ‚zdánlivým‘ základním právem (součástí tzv. ústavního soft-law), z něhož jednotlivcům přímo neplyne nárok na příznivé životní prostředí ve vztahu k veřejné moci, ať již v podobě nárokování respektu k tomuto právu anebo v podobě nároku na jeho pozitivní ochranu, a které není ani přímo vymahatelné (self-executing).“ [viz KOKEŠ, Marian. Právo na životní prostředí (komentář k čl. 35 Listiny). In WAGNEROVÁ, Eliška a Vojtěch ŠIMÍČEK a Tomáš LANGÁŠEK a Ivo POSPÍŠIL. Listina základních práv a svobod. Komentář. Dostupné v Systému ASPI].

Z dikce ustanovení § 14 občanského zákoníku jednoznačně vyplývá, že právo na svépomoc je přiznáváno pouze za účelem pomoci k svému právu. Jedná se tedy o ochranu *soukromého práva* dotčených osob, jak přímo uvádí důvodová zpráva k uvedenému ustanovení, kterou obviněný ve svém odvolání rovněž cituje. Právo na příznivé životní prostředí v obecném slova smyslu však mezi subjektivní práva nespadá a nelze se za něj proto brát svépomocí ve smyslu občanského zákoníku.

Napadenému rozhodnutí nelze vytýkat ani způsob uložení správního trestu. Není správný argument obviněného, že úmyslná forma zavinění je základním znakem přestupku. Dikce ust. § 15 odst. 1 ZOP svědčí o pravém opaku, když se má za to, že k odpovědnosti fyzické osoby za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Jelikož skutková podstata přestupku proti veřejnému pořádku dle § 5 odst. 1 písm. a) ZNP, ze kterého byl obviněný uznán vinným, nestanoví výslovně, že je třeba úmyslného zavinění,

postačí k odpovědnosti za jeho spáchání nedbalost. Správní orgán I. stupně v přestupku obviněného dovedl jeho přímý úmysl, s čímž se odvolací správní orgán ztotožňuje, jak bylo uvedeno shora. V tom případě byla též správná úvaha správního orgánu I. stupně o vyšší společenské škodlivosti přestupku, neboť úmysl je nepochybně závažnější než nedbalost, přičemž dle § 38 písm. e) ZOP je druh a míra zavinění jednou z okolností, která má vliv na povahu a závažnost přestupku.

Majetkové obohacení či jiný prospěch pachatele není znakem skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku dle § 5 odst. 1 písm. a) ZNP, proto jejich namítaná absence nemá z hlediska zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí význam, obzvláště když takové obohacení či prospěch nebyl obviněnému napadeným rozhodnutím ani připisován.

Správně byla obviněnému uložena též povinnost uhradit paušální částkou náklady řízení. Ty lze dle § 79 odst. 5 správního řádu snížit pouze v případech hodných zvláštního zřetele. Takovými důvody může být typicky objektivní tíživá sociální situace pachatele přestupku, nikoli např. obviněným namítaná skutečnost, že je aktivista, který přestal pracovat a hypoteční úvěr za něj proto platí jeho matka.

Z uvedených důvodů odvolací správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se nelze dále odvolat (§ 91 odst. 1 správního řádu).

Mgr. Pavel Štefaňák

ředitel odboru živnostenského a občanskosprávního
Magistrátu hlavního města Prahy

podepsáno elektronicky